

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 8ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2001

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΟΝΟΜΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ο Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Ἰωάννης Πεσμαζόγλου** παρουσιάζοντας τὸ βιβλίον «Ἀποκέντρωση καὶ Αὐτοδιοίκηση: Διαπιστώσεις καὶ Προτάσεις. Ἐρευνητικὸ ἔργο καὶ προτάσεις τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν», λέγει τὰ ἑξῆς:

Στὰ 170 σχεδὸν χρόνια ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Ἀπελευθέρωση, δύο κυρίως χαρακτηριστικὰ καθώρισαν τὴ μορφή καὶ λειτουργία τοῦ κράτους καὶ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας στὴν Ἑλλάδα: Ὁ συγκεντρωτισμὸς καὶ τὸ πελατειακὸ σύστημα, ποὺ ἀποτελέσαν βασικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτικοῦ βίου.

Ὁ κρατικὸς συγκεντρωτισμὸς μὲ ἐνισχυμένη ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, δὲν συνδυάσθηκε μὲ τὴν ἀναγκαία καὶ ἀναμενόμενη ἀποτελεσματικότητα. Ἐπετεύχθη ἔθνικὴ ἐνοποίηση καὶ ὁμοιογένεια, ἀλλὰ δὲν περιορίσθηκαν αἰσθητὰ οἱ περιφερειακὲς ἢ κοινωνικὲς ἀνισότητες. Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη θεμελιώθηκε καὶ συνεχίζεται, ἐξακολουθεῖ ὅμως νὰ εἶναι ἀσθενέστερη ἀπὸ ἐκείνην ποὺ ἦταν ἀναγκαία καὶ ἐφικτή. Ἡ ἐξέλιξη αὐτὴ ἀποτελεῖ γενικότερη ἀδυναμία μὲ ἀρνητικὲς ἐπιδράσεις στὸν ἐπιβαλλόμενο ρυθμὸ καὶ τὴν ἀναγκαία ἔθνικὴ πρόοδο. Οἱ ἀδυναμίες αὐτὲς εἶναι σοβαρὲς καὶ ἔχουν ἀπασχολήσει τὸ Κέντρο τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Ἀποφασίσθηκε γι' αὐτὸ ἡ διενέργεια εὐρύτερης ἔρευνας, μὲ ἀναζήτηση κατευθύνσεων καὶ προτάσεων γιὰ τὴν ἀποτελεσματικὴ βελτίωση τῆς Δημόσιας Διοίκησης καὶ τὴν ἐνδυνάμωση τοῦ λαοῦ καὶ τῆς χώρας στὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τῆς ἐποχῆς μας καὶ ἐκείνων ποὺ διαγράφονται γιὰ τὸν 21ο αἰῶνα.

Στὸ πλαίσιο αὐτοῦ τοῦ προβληματισμοῦ, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κέντρου, Καθηγητῆς Ξενοφῶν Ζολώτας, εἰσηγήθηκε τὴν ἀνοιξὴ τοῦ

1998 νά ἀνατεθεῖ ἡ μελέτη τῆς διοικητικῆς ἀποκέντρωσης καὶ αὐτοδιοίκησης τῆς χώρας, σὲ ομάδα εἰδικῶν ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ εὐθύνη τοῦ Καθηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀντώνη Μακρυδημήτρη. Ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Κέντρου, ἀπεδέχθη τὴν πρόταση τοῦ Προέδρου τῆς κ. Ζολώτα καὶ ἀνέθεσε στὸν ἀείμνηστο Ἀκαδημαϊκὸ Ἀριστόβουλο Μάνεση νά σχολιάσει τὴν πρόοδο καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας. Ἡ περαιτέρω ἐποπτεία τοῦ συνολικοῦ ἔργου, ἀνετέθη στὸν ἐπόπτη Ἀκαδημαϊκὸ Ἰωάννη Πεσμαζόγλου καὶ τὸν Διευθυντὴ τοῦ Κέντρου Γρηγόριο Γκιζέλη. Στὴν ομάδα τῆς ἔρευνας μετεῖχαν καὶ ὁ ἀναπληρωτὴς καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Χαράλαμπος Χρυσανθάκης, ὁ λέκτορας Νικόλαος Χλέπας, οἱ διδάκτορες Παναγιώτης Λιβεράκος, Νικόλαος Μιχαλόπουλος καὶ Θεόδωρος Οἰκονόμου, καθὼς καὶ ὁ ὑποψήφιος διδάκτορας Γεώργιος Ἀσπρίδης.

Τὰ γενικότερα συμπεράσματα τῆς ἔρευνας ἐπισημαίνουν ὅτι τὸ ἐλληνικὸ διοικητικὸ σύστημα, στὴ μέχρι τώρα μορφή καὶ λειτουργία του, φαίνεται ὅτι ἔχει πλέον ἐξαντλήσει τὴ συμβολὴ του στὸν ἐκσυγχρονισμό καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς χώρας καὶ τῆς κοινωνίας. Συνοπτικᾶ, ἡ μεταρρύθμιση καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς δημόσιας διοίκησης, παραμένουν σοβαρὲς ἐκκρεμότητες, ποὺ ἐπηρεάζουν ἀρνητικὰ τὴν ποιότητα καὶ ἀποτελεσματικότητα τῆς δημιουργικῆς πορείας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς σύγχρονης λειτουργίας καὶ συμβολῆς τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας.

Τὰ βασικὰ σημερινὰ προβλήματα σχετίζονται τόσο μὲ τὴν ἄσκηση τῆς διοίκησης καὶ τὴ διαμόρφωση καὶ ἐφαρμογὴ τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Χώρας, ὅσο καὶ μὲ τὴ συνεργασία τῆς Ἑλληνικῆς Δημόσιας Διοίκησης ὡς ἐθνικῆς ἐξουσίας, μὲ τὶς ἀντίστοιχες διοικητικὲς καὶ ὀργανωτικὲς ἐνότητες ποὺ δραστηριοποιοῦνται σὲ κεντρικὸ, περιφερειακὸ καὶ τοπικὸ ἐπίπεδο στὸ πλαίσιο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης καὶ τῶν ἀναμενομένων μετασχηματισμῶν τῆς.

Μία ἀπὸ τὶς κύριες ἰδέες-προτάσεις τῆς ἔρευνας, εἶναι ἡ ἀνάγκη ἀπλούστευσης τῶν ἐπιπέδων περιφερειακῆς διοίκησης καὶ αὐτοδιοίκησης, μὲ ἀντίστοιχη ἐνίσχυση τῆς ἀντιπροσωπευτικότητας καὶ τῆς ἀποτελεσματικότητάς των. Λιγότερες καὶ συντονισμένες ἐπιχειρηματικὲς ἢ διοικητικὲς μονάδες, μὲ σαφέστερες ἀρμοδιότητες, καὶ καθορισμένα πεδία δράσης, εἶναι ἀνάγκη νά λειτουργήσουν μὲ εὐρύτερη πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀντιπροσωπευτικότητα καὶ ἀποτελεσματικότητα.

Στὴν κατεύθυνση καὶ τὸ πνεῦμα τῶν ὄσων προηγήθηκαν, προτείνονται τὰ ἀκόλουθα:

— Οἱ 13 διοικητικὲς περιφέρειες ποὺ τώρα λειτουργοῦν στὴν Ἑλλάδα ὡς ἐξαρτήσεις ἀπὸ τὴν κεντρικὴ διοίκηση, μπορεῖ καὶ πρέπει νά ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ 10 περιφέρειες, ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὶς μεῖζονες περιοχὲς τοῦ ἐλλαδικοῦ χώρου — Θρά-

κη, Μακεδονία, Ἡπειρος, Θεσσαλία, Ἐπτάνησα, Στερεὰ Ἑλλάδα, Ἀττική, Πελοπόννησος, Κρήτη, Αἰγαῖο Πέλαγος.

— Στὴ μεγαλύτερη δυνατὴ ἔκταση, εἶναι ἀνάγκη οἱ περιφέρειες νὰ διοικοῦνται ἀπὸ α ἰ ρ ε τ ἄ ὄργανα, πού θὰ ἔχουν τὴν εὐθύνη γιὰ τὸν προγραμματισμὸ καὶ τὴν παρακολούθησιν τῆς περιφερειακῆς ἀνάπτυξης στὴν οἰκονομία, τὴν πολιτικὴν καὶ τὸν πολιτισμὸ.

— Τὸ ξεπερασμένον καὶ ἀτροφικὸ νομαρχιακὸ σύστημα πρέπει νὰ ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ 30 περίπου εὐρύτερες νομαρχιακὰς α ὕ τ ο δ ι ο ι κ ῆ σ ε ι ς, μὲ ἀρμοδιότητες, πόρους καὶ ὑποδομὴ πού ἀντιστοιχοῦν στὴν ἀποστολὴ τους.

— Ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς πρωτοβάθμιας τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως θὰ πρέπει νὰ προχωρήσει, μὲ τὴ σύστασιν δύο τ ο υ λ ἄ χ ι σ τ ο ν μητροπολιτικῶν διοικήσεων στὴν Ἀθήνα καὶ τὴ Θεσσαλονίκη, τὴν ἐκλογίκευσιν τοῦ συστήματος διοικήσεως τῶν νησιῶν, ὥστε κάθε νησί νὰ διοικεῖται τοπικὰ κατὰ τρόπο ἑνιαῖο καὶ ἀποτελεσματικὸ, ἀλλὰ νὰ προωθεῖ καὶ ἀξιοποιεῖ τις λειτουργικὰς ἢ ὀργανικὰς συνενώσεις μικρῶν δήμων καὶ κοινοτήτων μὲ διαδικασίας ὅμως συναινετικὰς — ὄχι ἐξαναγκαστικὰς.

Ἡ δ ῆ μ ὀ σ ι ἂ δ ι ο ἰ κ ῆ σ ῆ σ ῆ μ ε ρ ἂ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελεῖ τὴν «ἀχίλλειον πτέρνα» τοῦ πολιτικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ μας συστήματος. Οἱ ἀπαρχαιωμένες καὶ ἐπίμονα ἀμετακίνητες δομὰς καὶ λειτουργίαι τῆς ὑστεροῦν διαρκῶς περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἐπιταχυνόμενους σύγχρονους ρυθμοὺς καὶ τις διευρυνόμενες ἀπαιτήσεις τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ γίνεται ἐντονότερη καὶ ἐπικίνδυνη ἀ ν α ν τ ι σ τ ο ι χ ῖ ἂ τ ῶ ν δημόσιων διοικητικῶν θεσμῶν καὶ ὀργάνων, σὲ ἀναφορὰ πρὸς τὴ σημερινὴ ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ οἰκονομία καὶ ἰδίως μὲ τις δυναμικότερες διαδικασίας τῆς.

Τὸ γενικὸ συμπέρασμα ἐπομένως εἶναι ὅτι ἡ σημερινὴ ἑλληνικὴ διοικητικὴ ὀργάνωσις δὲν ἀνταποκρίνεται στίς ἐπιβαλλόμενες μεταρρυθμίσεις καὶ τὸν ἀναγκαῖο ἐκσυγχρονισμὸ καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Δὲν εἶναι καθόλου βέβαιον ὅτι οἱ ἀρμοδιότητες ἀνατίθενται κάθε φορὰ στὸν καταλληλότερον φορέα — παρὰ τις παλαιότερες ἐξαγγελίαι καὶ πρόσφατα νομοθετημένα γιὰ τὴ διοικητικὴ ἀποκέντρωσιν καὶ αὐτοδιοίκησιν στὸ περιφερειακὸ, τὸ νομαρχιακὸ καὶ τὸ πρωτοβάθμιον τοπικὸ ἐπίπεδο.

Δεδομένων τῶν ὀργανωτικῶν καὶ λειτουργικῶν ἀδυναμιῶν τῆς σημερινῆς ἀποκέντρωσιν καὶ αὐτοδιοικήσεως στὴν Ἑλλάδα, ἐπιβάλλεται ἡ συστηματικὴ ἀναδιοργάνωσις τοῦ διοικητικοῦ πλαισίου, ἰδίως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς μείωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τους — περίπου στὸ μισθὸ τῶν σημερινῶν ὀργάνων, μὲ συνένωσιν — ὑποχρεωτικὴ ἢ προαιρετικὴ — κατὰ προτίμησιν ὁμοῦν καὶ συγγενῶν ὀργανωτικῶν μονάδων. Ἡ

βασική αυτή επιδίωξη είναι πρωταρχική διὰ λόγους γεωοικονομικούς, κοινωνικούς, αλλά και γὰ τὴν ἀποφασιστική βελτίωση τῶν συγκοινωνιῶν καὶ ἐπικοινωνιῶν.

Κεντρικὴ κατεύθυνση ἐπομένως τῶν ἀναζητήσεων στὴν ἔρευνα γιὰ τὴ διοικητικὴ ἀποκέντρωση τῆς χώρας εἶναι ἡ θεμελίωση τοῦ πολιτικο-διοικητικοῦ πλουραλισμοῦ τῶν θεσμῶν, τῶν διαδικασιῶν καὶ τῆς λειτουργίας τῶν ἐξειδικευμένων ὀργάνων, στὸ πλαίσιο τῆς ἐθνικῆς δημόσιας δράσης, καθὼς καὶ τοῦ πλουραλισμοῦ. Μόνον πρὸς τὶς κατευθύνσεις αὐτὲς θὰ στηριχθοῦν καὶ ἀξιοποιηθοῦν οἱ διαδικασίες τῶν ἀποκεντρωμένων ὀργάνων καὶ τῆς δημιουργικῆς συμμετοχῆς τῶν πολιτῶν, ὥστε νὰ κινητοποιηθοῦν δυνάμεις καὶ πρωτοβουλίες στὸ εὐρύτερο ἐθνικὸ πεδίο τῶν οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν, καθὼς καὶ τῶν πολιτισμικῶν ὀργάνων καὶ δραστηριοτήτων.

Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ καὶ στὸ πλαίσιο τῆς ἰσχύουσας ἔννομης τάξης, ὁ ἀνασχέδιασμός καὶ ἡ δραστηριοποίηση τῆς Δημοκρατίας, μὲ παράλληλη κινητοποίηση τῶν ὀργάνων καὶ ὑπηρεσιῶν τῆς Δημόσιας Διοίκησης, πρέπει νὰ διέπεται καὶ νὰ ἐκφράζει τὴν ἐναρμόνιση πρὸς τὶς ἀρχές τοῦ θεσμικοῦ πλουραλισμοῦ καὶ τοῦ δημοκρατικοῦ ἐλέγχου μὲ τὴ θεσμικὴ, δημοσιονομικὴ καὶ πολιτικὴ συμμόρφωση τῶν ἐπὶ μέρους διοικητικῶν ὀργάνων καὶ ὑπηρεσιῶν, μὲ τὴν κεντρικὴ καὶ περιφερειακὴ διοίκηση τοῦ ἐνιαίου ἐθνικοῦ κράτους.

Ἡ συμμόρφωση τῶν διοικητικῶν ὀργάνων καὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν, πρὸς τὶς κατευθύνσεις καὶ ἐπιδιώξεις ποὺ ἐπισημάνθηκαν γιὰ τὴν ἀναδιοργάνωση καὶ προαγωγή τῆς ἀποκέντρωσης καὶ αὐτοδιοίκησης τῆς χώρας, ὀδήγησαν στὶς ἀκόλουθες ἐξειδικευμένες προτάσεις:

Ἀρχὲς Περιφερειακῆς Ὁργάνωσης

Ἡ περιφερειακὴ ὀργάνωση τοῦ κράτους διαρθρώνεται μὲ τρόπο ὥστε νὰ προωθεῖ τὴν ἀποκέντρωση καὶ τὴν αὐτοδιοίκηση.

Οἱ ἐπιμέρους διοικητικὲς διαιρέσεις τῆς χώρας διαμορφώνονται μὲ βάση τὶς γεωοικονομικὲς, τὶς κοινωνικὲς, τὶς πολιτισμικὲς καὶ τὶς ἀναπτυξιακὲς συνθήκες καὶ δυνατότητες.

Τὰ ὄργανα τῆς περιφερειακῆς διοίκησης τοῦ κράτους διαθέτουν τὴν γενικὴ ἀποφασιστικὴ ἀρμοδιότητα γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ δημοσίου συμφέροντος ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὸ χῶρο καὶ στὸ πεδίο τῆς ἐθνότητος καὶ τῆς ἀρμοδιότητάς τους.

Ἡ τοπικὴ αὐτοδιοίκηση ἀποτελεῖ βασικὸ στοιχεῖο τοῦ πολιτεύματος τῆς χώρας καὶ θεσμὸ τοῦ δημοσίου βίου τῶν Ἑλλήνων.

Οί οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης κλιμακώνονται σε βαθμίδες, την πρώτη από τις οποίες αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες, και τη δεύτερη οι νομαρχίες.

Στις διοικητικές περιφέρειες του κράτους λειτουργούν αίρετά περιφερειακά συμβούλια με αρμοδιότητες προγραμματισμού και έλεγχου.

Ἡ τοπική αυτοδιοίκηση διαθέτει διοικητική αυτοτέλεια, ἐλευθερία δράσης και πρωτοβουλία για τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ τοπικοῦ δημόσιου συμφέροντος.

Τὸ κράτος ἀσκεῖ ἔλεγχο νομιμότητας και μεριμνᾷ για τὴν ἐξασφάλιση τῶν ἀναγκαίων πόρων για τὴν ἀποκέντρωση και τὴν ἀυτοδιοίκηση.

Ἀποκέντρωση, Ἀυτοδιοίκηση και Κεντρικὴ Διοίκηση συνεργάζονται για τὸ σχεδιασμό και τὴν ἐφαρμογὴ περιφερειακῶν και τοπικῶν ἀναπτυξιακῶν προγραμμάτων και πολιτικῶν.

Ἡ περιφερειακὴ διοίκηση τοῦ κράτους ἀξιοποιεῖ τοὺς πόρους και τὶς δυνατότητες για τὴν πολὺπλευρὴ ποιοτικὴ ἀνάπτυξη στο ἔθνικὸ και τὸ εὐρωπαϊκὸ πλαίσιο.

Ἀκολουθοῦν οἱ δέκα προτάσεις για τὴν ἐνίσχυση τῆς Ἀποκέντρωσης και τῆς Ἀυτοδιοίκησης:

Μείωση τῶν διοικητικῶν περιφερειῶν ἀπὸ 13 σὲ 10, καταργουμένων ταυτόχρονα τῶν δύο περιφερειακῶν ὑπουργείων (Μακεδονίας-Θράκης και Αἰγαίου).

Ἐπιλογή τῶν Γενικῶν Γραμματέων τῆς Περιφέρειας μὲ ἀξιοκρατικὰ κριτήρια ἀπὸ Εἰδικὸ Ὑπηρεσιακὸ Συμβούλιο πενταμελοῦς σύνθεσης διοριζόμενο μὲ πενταετὴ ἀνανεώσιμη θητεία κατόπιν ἀκροάσεώς τους ἀπὸ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς.

Ἀνάδειξη ἀίρετῶν περιφερειακῶν Συμβουλίων (ἀπὸ 21 ἕως 51 μέλη) ταυτόχρονα μὲ τὶς δημοτικὲς και νομαρχιακὲς ἐκλογές, προκειμένου αὐτὰ νὰ συμβάλουν στὸν καλύτερο προγραμματισμὸ και τὸν ἔλεγχο τῆς περιφερειακῆς ἀνάπτυξης τῆς χώρας.

Μείωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Νομαρχιῶν τῆς χώρας σὲ 30 νομαρχιακὲς ἀυτοδιοικήσεις μὲ τὴν ὀργανικὴ συνένωση και συγχώνευση ὀρισμένων ὄμορων νομαρχιῶν κατὰ λογικὴ προέκταση τοῦ συστήματος τῶν διευρυμένων νομαρχιακῶν ἀυτοδιοικήσεων.

Οἱ νέες διευρυμένες νομαρχιακὲς ἀυτοδιοικήσεις ἀποτελοῦν τὴ βάση νέων ἀνάλογα διευρυμένων ὄχι μόνο διοικητικῶν ἀλλὰ και ἐκλογικῶν περιφερειῶν για τὴν ἀνάδειξη τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἔθνους ἀπὸ εὐρύτερη ἐκλογικὴ βάση και μὲ μεγαλύτερη και ποιοτικότερη ἀντιπροσωπευτικότητα πέρα ἀπὸ τὶς πελατιακὲς σχέσεις.

Ἀνάπτυξη 60 πόλεων-κέντρων πὸν λειτουργοῦν ὡς ἄξονες (κόμβοι, ἐστῆες και πόλοι) μιᾶς πολὺπλευρῆς ἀνάπτυξης στο κοινωνικὸ, τὸ οἰκονομικὸ, τὸ πολιτικὸ και τὸ πολιτισμικὸ πεδίο.

Διαμόρφωση ειδικῶν συστημάτων διοίκησης τῶν μητροπολιτικῶν κέντρων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

Μείωση τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν Δήμων καὶ τῶν Κοινοτήτων κατὰ τὸ ἥμισυ περίπου, μὲ ἐθελοντικὴ συνένωση τῶν λειτουργιῶν καὶ τῶν ὀργάνων τους σὲ οἰονεὶ («ὀμοσπονδιακοῦ» τύπου) συστήματα (δίκτυα) τῶν κοινῶν ὑποθέσεών τους (ἐνοποίηση, λ.χ., τῶν νησιωτικῶν δήμων ἢ καὶ ὁμοῦ ἀστικῶν δήμων σὲ διαδημοτικούς συνδέσμους ἢ τοπικὲς «συμπολιτεῖες»).

Ἀνάδειξη Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης μὲ συμβουλευτικοῦ καὶ γνωμοδοτικοῦ χαρακτῆρα ἀρμοδιότητες γιὰ ζητήματα ἀποκέντρωσης καὶ αὐτοδιοίκησης — στὸ πλαίσιο αὐτοῦ λειτουργεῖ καὶ ἐπιτροπὴ ἐπίλυσης διαφορῶν σὲ περιπτώσεις σύγκρουσης ἀρμοδιοτήτων.

Ἀλλαγὴ τοῦ συστήματος καὶ τῶν μεθόδων διοίκησης, ὀργάνωσης καὶ διαχείρισης (*management*) τῶν περιφερειῶν, τῶν νομαρχιῶν καὶ τῶν δήμων μὲ τὴν εἰσαγωγὴ νέων τεχνολογιῶν πληροφορικῆς, προώθηση τοῦ ἐπαγγελματισμοῦ καὶ τῆς ἀξιοκρατίας τῶν πολιτικοδιοικητικῶν στελεχῶν, ἀξιολόγησης, κινήτρων καὶ ἀξιοποίησης πόρων καὶ δυνατοτήτων.